

QK. 184

Ve
1838

A. 1. 1.

184.

16

III, 529.

Q. D. B. V

DISPUTATIO IURIDICA
DE

IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS
PRAEFECTORVM
IN SAXONIA

QVAM

PRAESIDE

D. CHRISTIANO GOTTLIEB
HOMMELIO

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI
EXPONET

D. XXIV APRILIS A. R. S. cId Id CC LXVI
IN AVDITORIO MAIORI

AVCTOR ET RESPONDENS

GOTTLÖB AVGVSTVS TROPANEGER
BARBIENSIS SAXO

VITEMBERGAE

LITERIS TZSCHIDRICHIANIS

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
1234 N. EAST
CHICAGO, ILL.

HOMER
D. CHRISTIANO GOTTARDI
HOMER

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
1234 N. EAST
CHICAGO, ILL.

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO
1234 N. EAST
CHICAGO, ILL.

QVOD

V I R O

PLVRIMVM REVERENDO DOMINO

D O M I N O

M. IVLIO FERDINANDO
TROPPANEGER

SVPERINTENDENTI ET PASTORI PRIMARIO
DE ECCLESIA BARBIENSI
LONGE MERITISSIMO

PATRI SVO OPTIMO

AC OMNI PIETATIS CVLTV PROSEQVENDO

DIE NATALI SVO

QVI AD DOMESTICAM MEMORIAM EST GLORIOSVS

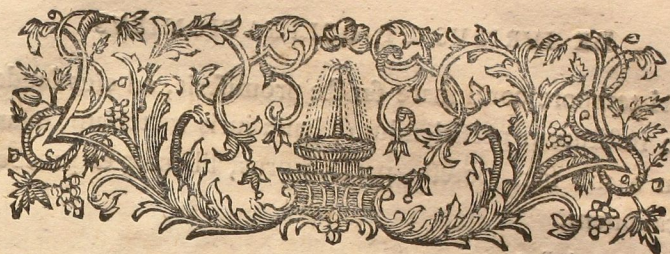
PIETATIS MONVMENTVM PONIT

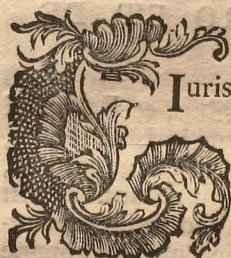
ET
HAS THEMIDIS PRIMITIAS
ET OBSERVANTIAE TESSERAS
SVB
VITAE LONGAEVE AC PERPETVAE
FELICITATIS
APPRECIATIONE

DICAT ET CONSECRAT

FILIVS AVCTOR

INSTITVTI RATIO ATQVE CONNEXIO

Iuris domestici cognitionem, atque interpretationem, praecipue summo in honore habendam, nec, si vincula non modo iudiciorum, sed etiam vtilitatis, vitaeque communis, conseruare vult ciuis, contemnendam esse, nemo facile negabit. Quare non censendus videor, quod primum studiorum meorum Academicorum specimen, ex legibus praecipue depromptum patriis, Patriae offerendum duxerim, nec ignorans **OVIDI** dictum: ^{a)}

Nescio qua, natale solum, dulcedine cunctos

Ducit, et immemores non sinit esse sui.

Cum vero in sua, quam pro gradu Doctōris habuit ipse
PRAESES MEVS LONGE GRAVISSIMVS, disputatione ^{b)} Praefectorum iura et obligationes alio opportu-

VI DE IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS

niori tempore continuare sancte promiserit, ad eius laudabile institutum perficiendum, hanc iuris materiam, quantum a me fieri potest, persecuturus, libenter ei praebeo occasionem.

a) L. I. de Pont.

b) De Praefecturis, earumque origine in Germania, Vitemb. 1765.

§. I

DE PRAEFECTORVM FORO ET DE PENDENTIA

Praefectos Saxonicos Curiis Prouincialibus, et Regimini aulico subiectos, et ob concurrentem iurisdictionem, et respectum instantiarum Schriftfassis aequiparandos esse, tam leges ^{a)}, quam Vfus fori ^{b)} satis comprobant. Cum vero iis non sola iustitiae administratio, sed simul cura regalium reliquorum, redituumque publicorum a Principe sit concredita, a Camerae iudicio praecipue in Saxonia hinc in causis dependent, et vt, quoties de horum iuribus disceptatur, totam ad hoc iudicium causam referant, ex eoque mandata, atque rescripta emanata obseruent ^{c)}, et secundum haec litem dirimant, causasque exequantur, et de expeditis Camerae iudicio iterum rationes reddant, certissimi est iuris ^{d)}. In omnibus hinc probe constitutis praefectoris Saxonicos Regiminalia a Cameralibus actis seiuncta, singulaque repertorio instructa inuenies. Quia et Praefecti cum aliis iurisdictione patrimoniali gaudentibus, forum ecclesiasticum, militare aliaque priuilegiata agnoscere debeant, et saepe ad ea relationes suas dimittere, ab iisque resolutionem et decreta expectare, multasque a Consistorio dictatas ab aliis exigere, et ipsi praestare obstringantur, nec minus specialia fora ex iure communi v. g. rei sitae, cum hic nul-

nullum personae priuilegium attenditur, nancisci possint, nullum est dubium. Nullo vero modo is, qui praefecturam administrandam fuscipit priori domicilio renunciaffe, nouumque in loco Praefecturae contraxisse ^{e)} videtur, si quidem sola domus possessio domicilium non facit, sed is demum larem transtulisse, atque mutasse censetur, qui alibi sedem rerum et fortunarum suarum fixit, vt perpetuo manere in illo loco velit, ^{f)} quod vero de Praefecto in Praefectura vix assequi coniectura licet, cum lapsu temporis, aut si quis meliorem offert conditionem, aut ex placito Principis ab officio discedere cogitur, et ita non tam habitandi, quam officium suum exequendi causa accessit. Ex quo quaestio decidi potest, vtrum praefectus statutis loci ligetur? quam merito negamus, quia ibi nec fortitur domicilium, nec forum. Hinc in successione mobilia bona non diuidenda veniunt secundum statuta praefecturae, sed secundum ius provinciae commune, aut statuta illius, cui paret, ^{g)} quod vero secus, si de diuisione bonorum immobilium in praefectura sitorum, et ad eum iure proprio pertinentium agitur. Immobilia enim, vti pars territorii censentur, ita statutis etiam eius iudicantur, nec respectum ad personae conditionem habent ^{h)}. Simili quoque ratione statuta praefectarum intuitu iuris detractus, eiusque quantitatis discedentem praefectum parum obligant, nec eius heredes, qui in eodem territorio, sed diuersa commorantur iurisdictione, si hereditatem mobiliarem ex praefectura secum portant, iuxta illius statuta sunt diiudicandi ⁱ⁾. Post resignationem et honestam dimissionem praefectos regulariter retinere et titulum et forum priuilegiatum, iureque Schriftfasserum adhuc vti, haud obscure asserit WABST ^{k)}, hinc a Clericis ^{l)} et militibus ^{m)} argumentari non licet.

a) ORD. CVR. IVD. VITEMB. d. an. 1550. Tit. Wer vor das Hofgerichte möge geladen werden, et ORD. CVR. SVPR. LIPS. d. an. 1548. add. Ord. Prov. d. an. 1482. apud SCHILT. de Schriftf. c. I. De Praefectorum foro Brandenb. vid. MEY. Decif. 230. P. IV. et VRSINI Disputatio de rationariis praefect. c. II. n. 80.

b) CAB-

VIII DE IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS

- b) CARPZOV. *process.* Tit. II. art. II. n. 127. MENCK. *process.* Disp. III. §. 10.
c) Wabst *Histor. Nachr. v. Churfürstth. Sachf. Sect. II. c. 12. §. 3. et §. 7. n. 3.*
d) Mandat d. 7. Jul. 1730. daß die Beamten alle Monate eine richtige Specification derer an sie ergangenen Befehle, Verordnungen, und Resolutionen, und derer darauf geschenehen Expeditionen, als welche a Dato insinuationis längstens binnen 4. Wochen geschehen müssen, 8. Tage nach Endigung des Monats zu dem Cammer-Gemach einsenden sollen; widrigenfalls auf einen, oder den andern Fall in 30. Abgft. Strafe verfallen.
e) CARPZOV. *respons.* 23. lib. II.
f) L. 7. C. de incolis, ZANGER. *tract. de except.* p. II. c. I. n. 12. seqq.
g) CARPZOV. *Iurisp. for.* P. III. const. 12. def. 16. et 19.
h) WERNH. P. III. obs. 237.
i) MEV. *Decis.* 160. P. II.
k) *Histor. Nachr. von Churf. S. Sect. II. c. I. §. 6. dissentit BERGER Elect. discept. for. ad Tit. 40. p. 1320. et ad Tit. IV. obs. XI. n. 5. p. 110.*
l) DECIS. REG. 35. add. PRAESIDIS *Disputatio de Privilegiis clericorum in sponse resignantem vel remotum non cadentibus Vitemb. 1760. habita.*
m) L. vlt. C. de Veteranis. WERNH. P. VII. obs. 53. MENCK. 7. Tit. de Veteran. §. 2.

§. II

DE PRAEFECTORVM IVRISDICTIONE IN G E N E R E

Quemadmodum immediate, et iure superioritatis territorialis iudicat Serenissimus Elector Saxoniae in Regimine Aulico, Appellationum iudicio, Curiis Prouincialibus, Consistoriis, ita et Praefecturis ^{a)}. Cuilibet enim iustitiae et oeconomiae administratori, tanquam ministro Principis competit propria, siue, vt alii volunt, ordinaria iurisdictione, vi cuius, Procuratores dare, et substituere potest ^{b)}. Quam ob rem testamentum extra locum iudicii ex mandato Praefecti coram vno Scabino et Actuario conditum valet ^{c)}, nec minus oculares inspectiones et sectiones cadaverum mediante registratura Actuario demandari sufficit, si hisce interesse impeditur ^{d)}; et hos a Praefecto constitutos mandata-

datarios, BERGERO ^{e)} procuratores, sicuti eos, qui a curatore rei oeconomicae Principis *Amts*schreiber mandata acceperunt, actores appellare placet. Ordinaria iurisdictio et exinde apparet, quia singulos quosque praefectos peculiari sigillo ipsis concessio in decretis et mandatis uti videmus ^{f)}. In eo vero Romanorum Praefectorum iurisdictio conuenit cum germanica quaestorum, quod appellanda sit personalis, seu administratoria, nec ad heredes praefecti transitoria ^{g)}. Valde hinc miror TITII opinionem ^{h)}, dum Praefectis tribuit patrimonialis iurisdictionis exercitium. Vtrum vero, iurisdictioe concessa, et criminalis intelligatur, et Quaestori in criminibus tam cognitio, quam executio competat ex libris censualibus *Amts*Gerichts-Büchern, *Amts* Erb-Registern, codicillis, quibus officium delatum *Amtmanns* Bestellungen singulorumque locorum moribus est addiscendum ⁱ⁾. Experientia saepius docuit, quod administrator Praefecturae Vitembergensis executionem poenarum capitalium magistratui ciuitatis relinquere necessum habuerit. Sic et KLINGNER ^{k)} varios adduxit pagos in Saxonia, vbi eorum praefectus in aliis locis alta gaudens iurisdictioe permittere tenetur, ut alius quaestor causas criminales in his pertractet, et ad executionem perducatur.

a) MENCCK. Synopf. Process. Disp. III. §. 10. CARPZOV. Process. Tit. II. art. 2. n. 124. ROTHER. pract. for. parte generali c. IV. §. 7.

b) Arg. L. 5. C. de iudiciis.

c) DECIS. ELECT. 37.

d) Vi GENERALIS d. 19. April. 1755. verbis: Daß, wenn bey vorfallenden Besichtigungen und Sectionibus todtter Körper die Beamten der Section selbst bezuwohnen, behindert werden, sie jedesmahl ihre Vices dem dabey registrirenden Aquario ausdrücklich auftragen, und, daß solches geschehen, eine Registratur ad Acta fertigen lassen sollen.

e) In elect. Disc for. Tit. 7. obl. 6. n. 6. p. 272. vbi simul annotat, hoc discrimen in principio sententiae maxime attendendum, et sic pronuntiandum: Anwalden N. als *Amtmanns* zu N. Actorn N. als *Amts*schreibers zu N.

B

f) CARP.

X DE IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS

- f) CARPZOV. process. Tit. II. art. II. n. 126.
g) BERGER Oec. iur. L. IV. Tit. III. Thef. I. n. 9.
h) *In Iure Priuato* Lib. VIII. c. 10. §. 24.
i) *Wabst histor. Nachr. v. Churf. S.* Sect. II. c. 12. §. 7.
k) *Sammlungen zum Dorf, und Bauren-Rechte* P. III. c. I. §. 3. vbi et disquisitionem, ynde id venerit, inuenies.

§. III

DE IVRISDICTIONE CIVILI IN PRAEFECTVRARVM SVBDITOS IM MEDIATOS

Vt actiones incolarum certae praefecturae immediate subiectarum, Amts-Unterthanen, legibus conformes instituantur, iisque contrariae reformentur, praefecto praecipue curae cordique sit. A scopo nostro vero nimium aberraremus, si late officium Praefecti in diiudicandis causis ciuilibus, tam quae sunt voluntariae, quam contentiosae iurisdictionis, et criminalibus, aliisque subditos tangentibus, exponere vellemus, praesertim cum in plerisque iudices, patrimoniali gaudentes iurisdictione, a Praefectis nostris non alieni deprehendantur, et de officio iudicis in genere multa habeamus scripta ^{a)}. Nostrum esse iudico, quantum instituti ratio permittit, demonstrare, quid in iurisdictione administranda quaestori obseruare quasi proprium, et ad quae expedienda nominatenus sit vocatus. Licet vero hac in re campus se praebat amplissimus, videbimus tamen, quid hac absolui possit disputatione. Ante omnia in alienationibus praediorum rusticorum eo videant praefecti, ne ea sine speciali Principis concessione ad ciuici ordinis possessorem transferantur, quia censuum, et operarum praestatio, et exactio fieri videtur difficilior, ^{b)} multo minus talia sub praefectura sita proprio ausu ipsi sibi comparent, nec contractus emtionum

num, et venditionum prius confirment, quam residua tributa, atque census a praedio fuerint deducti ^d). Quatenus vero iura Principi competentia, fructus iurisdictionis augere, iura amissa, et res ad principem spectantes diuulsas, comoda intercepta recuperare, et restituere, praedia Principis ab oneribus, et incommodis iniuste impositis liberare, et contra subditos ideo agere queant, egregie explicat MANDATVM d. 19. Mart. 1731. Modum procedendi in contro- uersis ciuilibus quod attinet, praefectos, sicuti alios iudices secundum ORD. PROCESS. RECOGNITAM, atque MANDATA NOVISSIMA dirigere obstrictos esse, nemo dubita- bit. Probe igitur ponderent causas summario processu pertractandas ^e), litem amicabiliter componere studeant ^f), nec despiciant pauperum causas, dum in subsidium numera- tam pecuniam in eorum causas erogandam e praefectura- rum redditibus, ~~Ante~~ Intradem sumant ^g); extraneos, extra viam Commissionis, ^h) non nisi per literas requisitoriales citent, nec intermittere debeant actus contentiosae iurisdic- tionis in loco iudici expedire ⁱ). De ipsa causa vero vel decernere, vel sententiam a Dicasterio petere, in eorum ar- bitrio est positum ^k). Sed BERGERI ^l) opinio, praefe- ctum, si semel in causa decretum dederit, licet id a parte non sit impugnatum, tamen amplius iudicare non posse, dum lege scripta destituatur, nec certa fori consuetudine ni- tatur, nec ratio reddi possit, quare qui semel iudicauit, dein- cept a decernendo in ea causa penitus abstinere, et quasi suspe- ctus fieri debeat, non admittenda esse videtur ^m). Con- tra sententiam a praefecto latam, aut eius gesta ad Curias prouinciales, aut Regimen aulicum appellari, et Inhibitio- nes contra eum, apostolis vel refutatoriis vel reuerentialibus a quaestore antea dimissis, impetrari posse ⁿ), omnibus quo- que est notum. Quod auocationes causarum, salua tamen iustitia, et quaesito partium iure, facilius in Praefecturis susci- pi possint, quam in aliis iudiciis, patrimoniali iurisdic-
ne

XII DE IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS

ne instructis; cum in gestis praefectorum corrigendis, et immutandis penes Principem multo liberius sit arbitrium, asserit CARPZOV. ^{o)} et MENCKEN ^{p)}. Executionem in bona non modo nomine proprio, et ob ordinariam sibi competentem iurisdictionem peragit quaestor, sed et nomine Cancellariae Principis, Curiarum prouincialium, et Confistoriorum actus executoriales ei committuntur, quod, Confistoriorum intuitu, implorationem brachii secularis dicimus ^{q)}. In exigendis vero redditibus, et prouentibus publicis absteineat a manu militari, potius subiectos per apparitores, et manum ministrorum praefecturae solitam ad eorum praestaciones adigat, de mulctisque, licet Fiscalis non admo-nerit, ex officio appellet ^{r)}. Tandem ante O. P. R. admodum dubitabatur, vtrum in bonis feudalibus subhaestationis proclama in praefecturis sit affigenda, cum plerumque sub appellatione ciuitatum praefecturas non contineri putarent veteres ^{s)}, iure recentiori vero praefectura, sub qua iacet feudum Scripsassicum, et amtsassicum non excluditur, et edictum ad fores illius est affigendum ^{u)}.

n) ZIEGLER. Dicast. f. de officio iudicis.

b) Leges Saxonicas in indice videbis ap. HEYM. Digest. I. Sax. sub voce Bauer Guth.

c) *Mandarum* d. 24. Dec. 1680. d. 3. Ian. 1681. C. A. T. II. p. 23.

d) *Mandar.* d. 12. Sept. 1714. C. A. T. II. p. 65.

e) *Mandar.* d. 13. Iul. 1691. C. A. T. II. p. 36. O. P. R. Tit. I. §. 6. et app. §. 2.

f) O. P. V. Tit. I. *Rec.* Tit. I. §. 2.

g) O. P. R. Tit. I. §. 12. quod si vero praefectus hos redditus non simul administrat, nouo et speciali rescripto Principis opus esse, etsi fructus iurisdictionis sunt locati, conductores hos sumtus ex fructibus iurisdictionis tanquam incommodum ferre debere, existimat b. GRIEBNER. in *Discursu* ad O. P. R. loc. cit. sed pactis et moribus praesertim hic inhaerendum esse putamus.

h) O. P. R. Tit. I. §. 9.

i) O. P. R. Tit. II. §. 4.

k) O. P. R. Tit. XXXIV. §. I.

l) *In Oec. iuris* Lib. IV. Tit. XXII. Th. I. n. 6. et in *Elect. Disc. for.* p. 897. seqq.

m) WERNH.

- m) WERNH. *Compend. iur.* lib. IV. Tit. XXIV. §. 6.
 n) *Mandata* d. 2. et 28. Ian. 1579. C. A. Tit. I. p. 1293.
 o) *In Proceff.* Tit. II. art. II. n. 130.
 p) *Proceff. Disp.* III. §. 10. Interim O. P. R. Tit. I. §. 9. et hic bona discretio adhibeatur.
 q) b. KRAVSII *proceff.* lib. I. c. VI. sect. IV. §. 2.
 r) *Generale* d. 21. Nou. 1717. C. A. T. II. p. 65.
 s) *Rescript.* d. 26. Nou. 1674. C. A. T. I. p. 1327.
 t) BERGER. *Elect. Disc. for.* Tit. XL. obf. III. n. 2. p. 1261. MENCCK. *proceff.* Tit. XXXIX. §. 64.
 u) O. P. R. Tit. 39. §. 13. verbis: Ingleichen in dem Amtshause des Amts, darinnen das Ritterguth bezirket.

§. III

DE PRAEFECTORVM IURISDICTIONE
 CRIMINALI

Quamvis praefecti eundem modum procedendi in causis criminalibus, quem alii iudices iurisdictione patrimoniali inuestiti regulariter obseruent ^{a)}, varia tamen et hic accuratius meditaturi in praefectorum iurisdictione deprehendimus singularia. Ante omnia consideratione dignum nobis videtur priuilegium praefecturis ex ORD. PROV. de ao. 1555. Tit. daß man die Uibelthäter, so in denen Aemtern verbrechen und entwerden, wiederum in die Aemter folgen soll lassen ^{b)}, et RESOL. GRAV. de ao. 1661. Tit. von Justitien Sachen §. 45. ^{c)} competens, vi cuius in praefecturis Elect. delinquentes, sed in ditionibus nobilium vel ciuitatum deprehensos, et poena corporali aut capitali afficiendos, quaestori petenti, nullo casuum discrimine, siue iudices domicilii aut deprehensionis praeuenerint, siue minus, remittere inferiores iudices compelluntur ^{d)}. Contra is subditos suos, si alibi deliquerint, alii magistratui sistere non obligatus est. Sicut

cut vero pacta et mores assertum posterius infringere possunt, sic et prius patitur suas exceptiones, praesertim si delinquentes foro gaudent priuilegiato, vt in militibus accidit ^e). Ceterum praedictos iudices non minus, ac alios secundum RESOL. GRAV. de ao. 1661. Tit. v. Just. Sach. §. 44. magistratui, per cuius territorium transeundum est, deductionem delinquentium denunciare, literasque reuerfales exhibere, si nolunt actionem iniuriarum vereri, obstrictos esse, praecudicio confirmat MENCENIVS ^f). Manifestissima vero differentia inter praefectum et alium iudicem in transmissione actorum criminalium apparet. Quemadmodum enim huic libera est facultas, quacuis Iure consultorum collegia et facultates Saxonicas adeundi ^g), ab illisque sententias petendi, sic ille, districtum Electoralem si excipis ^h), acta inquisitionalia Scabinis Lipsiensibus ⁱ) transmittit, tenetur. Interim, si sententia iam in Scabinatu lata, et postea defensio admissa, acta ad aliud Dicasterium transmittuntur ^k). Nec minus plane singularis, in decidendis delictorum leuiorum et iniuriarum causis Rügen-Sachsen a praefectis est obseruandus modus et ordo, interdum acta ad scabinatum Lips. aut Ordinarium Vitembergensem singulis anni quadrantibus sunt transportanda, interdum ipsi quaestores decidunt. Vtroque vero casu huiusmodi decreta ad Camerae iudicium, vt confirmentur, sunt ableganda. Sed quia instituti ratio copiosiore hac de re non admittit commentationem, sufficiat adducere LL. Saxonicas penitus non negligendas. Praecipue vero huc MAND. dd. 18. April. 1618. dd. 25. August 1717. dd. 22. Decembr. 1730. Erl. Mandat wider die Selbst-Rache. dd. 1. Jul. 1737. et maxime dd. 28. Decemb. 1750. pertinent. Porro sententias in causis criminalibus latas minime resignare, sed ad Senatum Regiminis simul cum actis transmittit obstringuntur ^l), a quo deinde publicatae remittuntur, nec, si in sententia defensio haud concessa, hac in re possunt esse liberales nostri iustitiae administratores. Sic infortunia, casus extraordinarios

rios in praefectura obuientes ^m), nec non rapinas, aut si latrones carceribus effractis aufugerunt, aliosque casus tragicos ⁿ), item inflictas poenas capitales ^o) Regimini Aulico statim ^p) referre tenentur, sicuti quando inquisiti ad Curias Prouinciales prouocant, antequam inhibitiones emittuntur, a praefectis relatio de causa exigitur ^q). Quoniam vero saepe in his infortuniis oculares inspectiones et sectiones sunt instituendae, optime prouisum, vt in qualibet praefectura iuratus Physicus constituatur ^r). Quod reliquum est, quaestores nec statuta iuri communi contraria, nec collegia noua, cum id regale sit, nec vlli magistratui liceat, confirmare queunt ^s), nec vlllo casu poenam fustigationis aut relegationis in pecuniariam, vt iudicibus patrimonialem iurisdictionem exercentibus permissum est, commutare possunt, potius causam, qua reus commutationem precibus efflagitat, ad Principem referre, ab eoque resolutionem et definitionem quantitatatis expectare, necesse habent ^t). De erogatione sumtuum criminalium subsidiaria, si subiecti nec ex pacto, nec praescriptione ad eorum refusionem sunt obligati ^u), recens E D I C T V M dd. 28. Iul. 1730. extat, vi cuius ex fisco praefecturae feruntur, atque camerae rationibus inferuntur ^v).

a) *Mandat.* dd. 5. Januar. 1579. C. A. Tom. I. p. 1047.

b) In C. A. T. I. p. 50.

c) In C. A. T. I. p. 226.

d) BERGERI *Occ. Iur.* L. IV. Tit. IV. Th. 2. n. 6. *Elect. Crim.* p. 338 LEYSERI *Ius Georg.* L. III. c. 3. §. 24. seqq. MENCK. π . tit. de Custodia et Exhib. reor. §. 2. BARTH. *Hodog. For.* p. 973. TOB. BARTH. *Dissens. in Prax.* 696. add. WERNH. P. II. obs. 373.

e) *Arg. General.* dd. 28. Decemb. 1737. in App. apud MENCK. in π . p. III 17.

f) In *Pandect. Tir. de Religiosis* §. 10. add. ZIEGLERI *Disp. de remissione delinquentium ad locum delicti.* MYLLI *Disp. de remissione facinorosorum eorumque transportatione per territorium alienum.*

g) Dissentit CARPZ. *Prax. Crim.* P. III. qu. 116. n. 26. Sed vide *Rescript.* de an. 1638. in C. A. T. I. p. 1131. et 1134. iung. BEYER. *Delin. Iur. Crim.* art. IV. pos. 9.

h) Iung.

XVI DE IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS

- h) Iung. *Rescript.* de an. 1638. citatum verb. *auffer benen im Chur-Creyffe ic.*
- i) Iung. *Mandar.* dd. 8. Jun. 1609. C. A. T. I. p. 1056. et laud. *Rescript.* Iung. *Mandar.* dd. 20. Iunii 1738.
- k) *Rescript.* dd. 9. Nouembr. 1714. C. A. T. I. p. 1183. cui adde *Generale* dd. 22. Febr. 1755. verb. *Daß über die Defensiones, welche in Criminal-Sachen, sonderlich aber wider die Urtheil, worinnen auf die Todes-Strafe gesprochen, denen Delinquenten verstattet werden, das rechtliche Erkenntniß in Zukunft in einem andern Dicafterio unserer Lande, als in demjenigen, wo die letzte Sentenz abgefasset, eingeholet werde, ic.* Iung. BEYER. *Del. Iur. Crim.* ad art. 219. pos. II.
- l) Vide *Rescripta* Cod. Aug. Tom. I. p. 1132. et 1681.
- m) *Mandar.* dd. 20. Febr. 1740.
- n) *Mandar.* dd. 19. Januar. 1754.
- o) *Mandar.* dd. 5. Nouembr. 1754.
- p) Hinc quaestores etiam in causis propriis et domesticis sine venia principis ultra noctem sub poena 50. thal. non absint a praefectura. *Mandar.* dd. 5. Jun. 1714. C. A. T. II. p. 65.
- q) Vide dicta ad §. anteced.
- r) *Generale* dd. 14. Jul. 1710. C. A. T. I. p. 1765.
- s) BERGERI *Oecon. Iur.* L. I. T. I. Th. 18. n. 2. a LEYSER ad π. Sp. 559. corol. 2.
- t) BERGERI. *Oecon. Iur.* L. III. Tit. XV. Th. 17. n. 3.
- u) Quid iuris sit, si subditi ferunt, ratione collectionis et rationum redditio- nis, vide ex *Mandar.* dd. 8. Febr. 1717. C. A. Tom. II. p. 71.
- v) Hinc quaestores, nisi ex Rescripto Principis impetrato, specialem inquisitionem instituire nequeunt. Conf. Ill. GAERTNERI *Instit. Iur. Crim.* art. 203. §. 10. p. 228.

§. V

DE IVRISDICTIONE PRAEFECTORVM IN AMTSASSIOS

Non modo ciuitates amtsassicas, sed et reliquos possessores, siue sint nobiles ^{a)}, siue ignobiles, bonorum amtsassicorum, tam ratione personarum suarum, quam praediorum et allodialium et feudaliū, iurisdictioni praefecti subiectos, in eoque modo a reliquis praefectarum subditis

Amts:

Amts-Unterthanen differre, vt plerumque iurisdictionem in suos rusticos exerceant ^{b)}, contra ab eorum decretis ad praefectum appelletur, vsus fori maxime comprobatur ^{c)}. Licet vero quaestori in Vasallos amtsassicos iurisdictione tribuatur immediata, ei tamen ipsum Domini Directi exercitium tanquam reseruatum principis haud competit ^{d)}. Varia enim ideo ei denegantur iura, sic actus inuestiturarum, tutoris curatorisue constitutiones, consensus declarationes in alienationem, vel oppignorationem feudi amtsassici, confirmationes dotalitorum, aliorumque contractuum super Feuda celebratorum, decisiones controuersiarum inter dominum et vasallum, conuocationes ad seruitia, et si quid qualitate feudali mutatur, non nisi in Curia Principis feudali expediuntur ^{e)}. Caue vero, ne cum his confundas feuda rustica Schulzen Richter Bauer Lehne, in his quaestor tam inuestituram, quam hypothecae et curatoris constitutionem aliaque valide expedit ^{f)}. Ceterum Amtsassici per praefectum mandata exponit Princeps, iubetque, vt ex iis possessoribus quidam ad comparendum in conuentibus provincialibus eligantur ^{g)}, sicuti eorum et possessorum bonorum Schriftassicorum obitus, eorumque successores, nec minus susceptae alienationes et permutationes feudales, ne damnum inde accipiat, ei, relatione facta, indicentur ^{h)}.

a) Qui olim Mannschaft vocati sunt. Conf. Wabst *Histor. Nachr. v. Sachst.* Sect. II. c. XII. §. 6. Vnde vero venerit, vt hi nobiles in iurisdictione praefecti sint, licet quam plurimae adducantur coniecturae, tamen adhuc, vt opinamur, sub iudice lis manet. Interim vide opiniones apud SCHILTERVM de Amtsassiciis. WILH. LEYSERVM de Landassiciis, Schrift- et Amtsassiciis. TITIVM *Iur. Priu. L. VIII. c. I. §. 9.* BEYERVM *Del. Iur. Germ. L. I. c. VII. pos. 5. seq. add. III.* HOMMELII *Akademische Reden ad MASCOVII Ius Feod. cap. III. §. 13.*

b) In exercitio vero praefecti eos ne turbent. *Iung. Erled. der Landes-Gebr.* de an. 1653. 1657. §. 62. seqq. C. A. Tom. I. p. 231. Interim eorum iurisdictione plerumque valde est limitata. NAEVII *Ius Iustitiariorum cap. III. §. 13.* BEYER. *l. c. §. 37.*

c) BARTH. *Hodog. For.* p. 33.

C

d) BERG.

XVIII DE IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS

- d) BERG. Elect. Disc. For. Tit. XLVI. Obs. IV. n. 2. p. 1607.
e) CARPZ. Resp. 30. Lib. IV. HORN. Jurispr. Feud. cap. IV. §. vlt. et cap. XIX. §. 8. Wabst l. c. Sect. II. c. I. §. 9. seqq.
f) BERG. Elect. Disc. For. c. I. HORN. c. I. WILDVOGELII Disp. de Feudo Sculterico.
g) Wabst l. c. §. 6.
h) Mandat. dd. 27. April. 1694. C. A. Tom. II. p. 38.

§. VI

DE PRAEFECTORVM IVRISDICTIONE IN SCHRIFTSASSIOS

Mirum cuidam videri possit, nobilem schriftsassicum praefecti iurisdictioni subiicere, cum ambo vno eodemque iuxta §. I. fruantur foro. Sed salua res est, modo si species ponamus habiles. Quemadmodum possessores praediorum Schriftsassicorum, salua tamen libertate sua, certis praefecturis, sub quarum districtu iacent bona, annumerantur ^{a)}, illisque a quaestoribus Principis mandata more in loco solito insinuantur ^{b)}, sic nullum est dubium, quin horum iurisdictioni subsint intuitu bonorum amtsassicorum, quae praeter ea adhuc possident, ita, vt coram his actione reali, mixta et in rem scripta, et vti quoque vult HORN. ^{c)} personali allodiali, licet ibi domicilium non constituerint, conueniri possint. Valde vero is hallucinaretur, qui ex tributis, censibus praefecturae soluendis, ad subiiectionem argumentari vellet, harum rerum praestatio, si alias bona sunt schriftsassica, possessores non priuabit foro ^{d)} priuilegiato. Tandem Schriftsassios omnes praefecto, si a Principe ad certa negotia, vt commissarius, constituitur, obsequi debere ^{e)}, res ipsa edocet. Interim commissoriale acceptum iudici competenti communicare, ceteraque in *Ord. Process. Rec. Tit. I. §. 9.* disposita ^{f)} accurate obseruare obstringitur.

a) BEYER.

- a) BEYER. Del. Ius Germ. L. I. cap. VII. pos. 56.
 b) Wabst l. c. Sect. II. cap. XI. §. 3.
 c) Iurispr. Feud. cap. XIII. §. 7.
 d) HORN. Resp. 33. Class. XVI. Wabst Sect. II. cap. XII. §. 6.
 e) BEYER. Del. Ius Germ. l. c. add. SCHILTER. de Schriftfässis cap. V.
 f) Iung. Mandar. dd. 22. April. 1729. verb. Daß sübrohin diejenigen, welchen in unsern Nahmen aus denen Collegiis einige Commission aufgetragen wird, der ordentlichen Gerichts-Obrigkeit das erhaltene Commissoriale, in so weit es derselben zu wissen nöthig, durch dessen Extract ein für allemahl, jedoch nur notificationsweise, und in Zeiten communiciren.

** **

Restat, vt de Praefectorum iurisdictione in viis publicis, atque in officiales rerum Forestalium, Vectigalium, aliorumque a Camera dependentium, nec non de eorum potestate in causis ecclesiasticis, reliquisque iuribus singularibus, atque officiorum generibus, quaestorum muneri connexis nunc copiosius disseramus, sed cum commentatio vltior scopum meum longe excedit, id specimen nouum GRAVISSIMO PRAESIDI aliisque relinquo, et vt praefens

L. B. aequi bonique consulant,
 enixe obtestor.

1772

Fe 1838 St.

ULB Halle
007 432 860

3

m.c.

Inches
Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

Q. D. B. V

ATIO IVRIDICA
DE

OBLIGATIONIBVS
ECTORVM
AXONIA

QVAM

AESIDE

ANO GOTTLIEB
MELIO

DITORVM EXAMINI
PONET

S A. R. S. c15 15 CC LXVI

ORIO MAIORI

ET RESPONDENS

YSTVS TROPANEGER

IENSIS SAXO

MBERGAE

SCHIDRICHIANIS

III, 529.

